

Eŭropa Bulteno

**Sendependa esperantlingva ret-bulteno
por informado kaj debato pri Eŭropa Unuiĝo**

Februaro 2000. N-ro 4

Redaktas: Umberto Broccatelli - Prezidanto de Eŭropa Esperanto-Unio - Via G. Brodolini 10 I-00139
Roma - Italio
<u.broccatelli@tiscalinet.it> tel./fakso +39-0687135019

<<Esperi pri daŭrado de harmonio inter multaj ŝtatoj sendependaj kaj malligitaj, tio estus neglekti la unuforman iradon de la homaj okazaĵoj kaj kontraŭiri la sperton akumulitan de la tempo>>

Hamilton, The Federalist

Tiu ĉi retbulteno konsistas el du partoj: unu estas informilo pri Eŭropa Esperanto-Unio ("EEU-informilo") kaj pri la eŭropa agado de la Esperanto-movado ĝenerale; la dua estas libera forumo pri temoj ligitaj al la procezo de eŭropa unuiĝo kaj al ties rilato kun la celoj de la Esperanto-movado (Eŭropa debato). Kiu deziras ricevi ĝin, tiu sin anoncu al la ret-adreso <u.broccatelli@tiscalinet.it>; same se oni ne plu deziras ricevi ĝin. Al la sama adreso oni sendu kontribuojn kaj reagojn. Dankon pro via atento.

* * * * *

EEU-**Informilo**

KOMUNIKO DE LA PREZIDANTO DE EEU

En oficiala renkontiĝo, en Romo la 3an de februaro 2000, la Prezidanto de Eŭropa Esperanto-Unio, Umberto Broccatelli, kaj la Sekretario de "Esperanto" Radikala Asocio, Giorgio Pagano, trovis sin interkonsentaj pri la neceso konstrui konstantan aranĝon de politika sinergio de la esperantista agado en Eŭropo, kiu agu alcelante sian strebadon ene de difinita tempa horizonto. Sekve la Prezidanto de EEU deklaris ke li proponos al sia Organizaĵo aliĝon al la "Politika komitato 2020", lanĉita en aprilo 1999 en Bruselo de la radikaluloj, specife por komuna engaĝiĝo por kunvoko en la jaro 2001 de unua "Eŭropa Konferenco pri la lingvoj" fare de la instancoj de Eŭropa Unio.

La Trojko de EEU, e-poŝte konsultita de la Prezidanto, aprobis la proponon aliĝi al la "Politika Komitato 2020". 16 feb. 2000

KLARIGOJ PRI LA INICIATO "KONSTANTA KONFERENCO"

La n-ro 3 de E.B. enhavis la esperantlingvan tekston de artikolo de Andrea Chiti-Batelli, subskribita ankaŭ de mi, jam aperinta itallingve en "l'esperanto" n-ro 1/2000 pri propono, sugestita de artikolo de la EP-ano prof. Vattimo. La ideo estas ke oni klopodu starigi konstantan konferencon pri la eŭropa lingvoproblemo kaj pri la danĝeroj minacantaj la eŭropajn naciajn lingvojn. "Konstanta" konferenco signifas ke ĝi devus kunveni je regulaj tempaj intervaloj, ekz. unu aŭ du-foje jare. Ĝi devus havi tamen konstante laborantan sekretariejon por organizi la tuton. Tiu konferenco, konsistanta el fakuloj pri lingva komunikado, el politikistoj interesataj al tiu temo kaj el reprezentantoj de asocioj okupiĝantaj pri la temo, ne devus starti havante antaŭdifinitan solvon; ĝi devus studi ĉiujn proponatajn solvojn, serioze esplori ilin kaj alveni al konsiloj pri la farindaj paŝoj. La konferenco devus do konsisti ne NUR el esperantistoj sed ANKAŬ el esperantistoj, kune kun reprezentantoj de aliaj starpunktoj pri la lingva problemo. Tio estas maniero por ke la esperantistaj tezoj estu serioze prezentataj, studataj kaj diskonigataj. La Brusela Laborgrupo pri la Eŭropa Lingvoproblemo devus partopreni la konferencon, laŭ mia opinio, kiel sendependa instanco, kaj ankaŭ esti inter la iniciatintoj de ĝi. La konferenco ne estu organo aŭ sub-organo de la Eŭropa Parlamento sed io pli larĝa kaj sendependa, kiu fariĝu "konsilanto" kaj proponanto de solvoj por la Unio kaj la Registaroj.

Kiu devus iniciati kaj antaŭenigi tiun proponon? Mi supozas ke se la esperanto-organizaĵoj ne faros tion, neniu faros tion. Estos nepre bezonata ia apogo de EP-anoj kaj de Universitataj fakuloj. Estus bona ideo klopodi ricevi aliĝon al la iniciato fare de la Eŭropa Movado aŭ de federistaj movadoj; ĉi lastaj bedaŭrinde favoras la anglalingvan solvon, sed ankaŭ tiu ĉi estus unu el la eblaj, diskutotaj solvoj, do kial ili ne povus aliĝi?

Mi jam faris elpaŝojn por provi interesigi pri la afero la Italan Konsilion de la Eŭropa Movado. En la artikolo de Chiti-Batelli kaj mi oni aludas al iniciato de E.R.A. (Esperanto Radikala Asocio) por "Rajto je la internacia lingvo antaŭ la fino de la jaro 2020". Tiu iniciato, kiu estis prezentita en la kunveno aranĝita en Bruselo pasintjare fare de ERA, kun la apogo de la radikalaj EP-anoj, enhavas multajn diversajn ag-proponojn. E.R.A. starigis komitaton, nomitan "Politika Komitato 2020" kaj petis ke EEU aliĝu al ĝi. Mi respondis ke EEU certe ne povas engaĝiĝi pri tiuj proponoj, kies enhavo ne estas tute klara, sed ke ĝi eventuale povus engaĝiĝi pri unu klara kaj bone difinita iniciato, kiel estas la propono pri la "konstanta konferenco". Pagano, sekretario de ERA, kun kiu Chiti-Batelli kaj mi priparolis la aferon la 3an de februaro, diris ke se EEU alprenos tiun iniciaton pri la "konstanta konferenco", tiam tiu iniciato povus fariĝi la unua punkto en la programo de la "Politika Komitato 2020" kaj ricevi la apogon de la EP-anoj de la Radikala Partio. Tio signifos ke eblos aranĝi preparan kunvenon, dediĉitan nur al tiu temo, en Bruselo, je kostoj de la Eŭropa Parlamento, de kiu la iniciato povus oficiale ekmarŝi kaj ricevi sufiĉan reeĥon. Se tiu kunveno ricevos la apogon ankaŭ de alipartiaj EP-anoj, des pli bone. Precipe oni devus klopodi akiri apogon de verdaj partioj, kiuj en kelkaj okazoj esprimis favoran sintenon.

Konsultinte la ceterajn membrojn de la Trojko de EEU, kaj ricevinte aprobon, mi sciigis al E.R.A. ke E.E.U. principe aliĝas al la Komitato 2020 favoran

Pri la financado.

La eblecoj eniri en la programon "2001 jaro de la lingvoj" povas ekzisti, miaopinie, nur se oni prezentas ĝian celon jene:

1) studi novajn alirojn al la lernado de fremdaj lingvoj (kaj tie la t.n.

Paderborna metodo devus ludi gravan rolon);

2) studi la plej bonajn manierojn liveri al ĉiuj eŭropanoj la eblecon interkomuniki inter si.

DE LA BRUSELA LABORGRUPO

Parta eltiraĵo el komunikado de Hans ERASMUS al la Laborgrupo pri la Lingvoproblemo en EU (5-2-2000)

NEIGHBOUR

La projekto nun estas disponebla en la lingvoj: angla, franca, germana, hispana, itala kaj portugala, kaj krome en hungara, rusa, slovaka kaj esperanto. Marc van Oostendorp kompilis novan temposkemon (en la angla). Oni preparas nederlandan, svedan kaj serban tradukojn. Ĉu oni preparas aliajn tradukojn?

RELAIS

La projekto estas disponebla en la lingvoj: angla, germana, hispana kaj itala. Oni preparas nederlandan, svedan, portugalan kaj serban tradukojn. Ĉu oni preparas aliajn tradukojn? Denove ni petas la tradukojn, kiuj mankas; ili estas: de NEIGHBOUR la dana, la finna kaj la greka, kaj de RELAIS la dana, la finna, la franca kaj la greka. Se ne eblas por la landaj asocioj kunordigi/organizi tiujn tradukojn, bonvolu informi nin, por ke ni povu pripensi aliajn solvojn.

Nepre ni kaj ankaŭ vi bezonos tiujn tradukojn pro diversaj kialoj. Surbaze de tradukoj vi povos hejme diskuti pri la temaro kaj organizi lernejojn.

LETERO AL EŬROPA PARLAMENTO

Ni sendis leteron al ĉiuj Eŭropaj Parlamentanoj; ni liveris ĝin la 4-an de februaro al la Eŭropa Parlamento en Bruselo. Ĉiu parlamentano ricevis ĝin kune kun ambaŭ projektoj (en sia propra lingvo, se eblas). Proksimume al 100 adresoj, kiel gazetar-agentoj, precipe reprezentantoj de gazetoj kaj periodaĵoj kiuj havas sidlokon en Bruselo, ni sendis la leteron, la projektojn (en propra lingvo, se eblas) kaj gazetar-informilon. La informservo

de EP en Hago helpis nin trovi adresojn. Ankaŭ la daŭraj ŝtatrepresentantoj, diversaj sekcioj de la Eŭropa Komisiono ricevis la dokumentojn.

STRATEGIO KAJ TAKTIKO

Ni ripetu ke ni ne altrudu esperanton sed atentigu la politikistojn pri la lingvoproblemo, lingvo/kulturdiverseco, edukado de la eŭropa civitano kiu ja bezonas facilan komunikad-instrumenton kaj pri plibonigo de la pozicio de malplimulto ktp.

Pro tio ĉiu landa asocio de EU ricevos 10 ekzemplerojn de la projektoj en sia nacia lingvo. Se ankoraŭ ne ekzistas traduko, ili ricevos la anglan. Esperantan version ili jam havas. Ĉar en Eŭropa Unio la landoj havas diferencigan koloron pro la eŭropaj leĝoj, ni donis tian koloron al la kovrilo. Bonvolu uzi tiun koloron, se vi kopios. Estas grave ke la projektoj faru bonan kaj seriozan impreson.

La landaj Esperanto-asocioj kiuj ne apartenas al EU-landoj sed al membroj/landoj de Konsilio de Eŭropo mendu kiujn tradukojn ili preferas.

FINANCADO

La elspezojn mi parte fakturas ĉe Eŭropa Esperanto-Unio. Mi esperas ke ankaŭ en la nova jaro la landaj asocioj kontribuos al EEU por financi tiajn elspezojn. Internacia Esperanto-Instituto kunhelpis koncerne kopiadon (senpage).

KONSILIO DE EŬROPO (KDE)

Antaŭ longe mi transdonis al la servo pri lingvoj de KdE la projekton NEIGHBOUR kaj la proponon por letero al EP. La ĉefo Mr Sheils akceptis

pridiskuti la temaron en la laborgrupo pri lingvoj de reprezentantoj de la membroŝtatoj, se la projekto oficialiĝus. Tiun fazon ni nun atingis kaj ni atendas kiamaniere tiu servo pritraktos ĝin. Tiu projekto NEIGHBOUR estis jam akceptita de NROj kaj de KdE kadre de la projekto 'Mediterraneo'. Bedaŭrinde KdE ankoraŭ ne disponigas monon por la plenumado de la 6 akceptitaj projektoj.

EŬROPA DEBATO

Andrea Chiti-Batelli reverkis la artikolon aperinta en E.B. n-ro 3 kaj al ĝi almetis enkondukon. La esenco de la artikolo ne estas multe ŝanĝita, sed la enkonduko povas esti interesa por niaj legantoj. Do mi aperigas ĝin ĉi tie, esperantigitan.

Andrea CHITI-BATELLI

EŬROPA KONFERENCO PRI LA LINGVOJ

Propono pri konstanta internacia konferenco
pri la riskoj de estingiĝo de la eŭropaj lingvoj
kaj pri la maniero preventi ilin

La Eŭropa Unio estas dediĉonta la jaron 2001 al la instruado de la lingvoj kaj al ĝia kreskigo. Mi estas konvinkita ke tio estas eraro: plurlingveco estas jes favorenda, sed nur en la elitoj; por la plej multaj homoj ĝi estas same nerealigebla kiel neutila. Tio, kion Eŭropo - kaj la mondo - bezonas estas unueca helplingvo: tio estas objektiva kaj nemodifebla postulo, ĉar sekvo kaj nepra neceso de la ekonomia, scienca, kultura progreso. Tamen se tiu lingvo estos - kiel ĝi estas jam fariĝanta - la angla, tiu ĉi, kiel ĉiuj vivantaj etnaj lingvoj metitaj en superregan pozicion, estos "lingvovora" kaj "etnodetrua", nome detrua samtempe de la eŭropaj lingvoj aliaj ol la angla kaj de la kulturoj, kies portantoj ili estas (1). La ekzemplo de la latina lingvo, kiu detruis grandan parton de la originaj lingvoj de la antikva Eŭropo, ne allasas dubojn ĉi-teme: la hegemonia lingvo

de hegemonia imperio estas nature netolerema kaj detrua; kaj _contra factum non datur argumentum_ (kontraŭ fakto ne ekzistas argumento). Malfrue, sed eble ankoraŭ ene de la tempolimo, sociologoj kaj lingvistoj komencas ekkonscii pri la danĝero, same kiel malfrue, sed eble ankoraŭ ene de la tempolimo, oni ekkomprenis la mortigan riskon kunligitan al la poluado, kvankam, ankaŭ en tiu ĉi kampo, tro malrapide kaj tro milde oni klopodas estigi la rimedojn kontraŭ ĝi.

* * *

Sed la latina lingvo, poste fariĝinte malviva lingvo, instruas ankaŭ ion alian: ke lingvo ne plu denaska por iu ajn, povas havi dum jarcentoj superregan pozicion, en la mondo de la kulturo kaj de la internacia komunikado, same kiel la latina havis dum la tuta Mezepoko, sen havi plu tiun lingvovoran efikon, pri kiu ni diris, kontraŭe eĉ ne malhelpante la liberan disvolviĝon de la latinidaj vulgaraj lingvoj kaj de la ceteraj eŭropaj lingvoj. Tial mi estas konvinkita pri tio ke la sola _lingua franca_ kiu povos savi la plurlingvecon estas Esperanto (sola planlingvo uzopreta, ĉar ĝia funkcikapablo estas atestita de pli ol jarcento da uzado en ĉiuj kampoj (2). Eŭropa Unio, se ĝi sukcesos "fariĝi ŝtato" kaj doni al si politikan konsiston kaj kapablon je aŭtonomeco kaj sendependeco, havos duoblan intereson tiudirekte: nome interna (federacia ŝtato bezonas oficialan lingvon, kaj nur neŭtrala lingvo metus ĉiujn ĝiajn membrojn en egalrajtan pozicion) kaj ekstera (nur liberigante sin de la angla, kaj helpante la ceteran mondon fari la samon, Eŭropo povos efektive starigi sian politikan sendependecon, kies esenca parto estas la kultura sendependeco). Sen tiu nova granda eŭropa ŝtatpotenco, kontraŭe, la nuna superregado de la angla - malgraŭ ĉiuj kvalitoj de Esperanto - ne havos kontraŭpezon kaj restos senalternativa.

* * *

Tiuj ĉi estas la kialoj, pro kiuj mi diris ke la nuna plurlingvisma politiko de Eŭropa Unio ŝajnas al mi erara kaj misvojjiga: plurlingvismo ne helpas

realigi iun ajn el la supre indikitaj celoj. Sed mi estas same konvinkita, bedaŭrinde, ke estas neeble modifi, _hic et nunc_ (= en la nuna situacio), tiun politikon-kaj des malpli en tiel ĝisradika maniero, kiel al mi ŝajnas nepre necese. Tial mi redaktis proponon intence tre pli moderan kaj realisman - kiu intertempe trovis la aliĝon de kelkaj esperanto-asocioj - celantan favori, danke al tiucela internacia konferenco, la studon de la problemo kaj la konsciiĝon pri la supre montrita danĝero, sen antaŭjuĝi, pormomente, la solvojn: kiuj devos esti la konsekvencoj de la sugestata debato, kaj ne ties deviga premiso. Debato, kiu devos esti malfermita al ĉiuj voĉoj, al ĉiuj sugestoj, al ĉiuj solvoj, kiujn la partoprenantoj volos indiki kaj priargumentadi. Se la diskuto estos serioza kaj profunda, kaj la partoprenantoj estos altnivelaj, mi estas konvinkita pri tio, ke la voĉo de la racio fine trudos sin, kaj kun ĝi la sola solvo kapabla vere kaj definitive forturni la riskon je "lingva Ĉernobilo", kiu nin minacas. Jen do mia propono - kiu, post la menciitaj aliĝoj, ne povas plu nomiĝi nur mia kaj devas esti rigardata kvazaŭ Manifesto, malfermita al la subskriboj de ĉiuj, kiuj volos aliĝi al ĝi(3).

(1) Mi ŝuldas tiujn ĉi du novajn vortojn (_glottofagico_ = lingvovora kaj _etnolitico_ = etnodetrua) respektive al Louis-Jean Calvet, *Linguistique et colonialisme*, Parigi, Payot, 1974 kaj al Michel Rimet, *Contacts. Interférences ethniques et culturelles*, Montpellier, ĉe la aŭtoro, 1970. Mi pli vaste disvolvis la tezon tie ĉi defendatan en mia libro *L'insegnamento delle lingue nella Comunità Europea. Stato attuale e prospettive future*, Roma, Armando, 1987.

(2) Claude Piron, *Le défi des langues*, Parigi, L'Harmattan, 1994; Pierre Janton, *L'espéranto*, Parigi, P.U.F., plurfoje repesita; itala traduko Milano, Coedes, 1996 (ĉe Itala Esperanto-Federacio).

(3) Tiujn aliĝojn oni povas sendi al la Prezidanto de Eŭropa Esperanto-Unio, Umberto Broccatelli, Via G. Brodolini 10, 00139 Roma, Italio, <u.broccatelli@tiscalinet.it>

=====

Ĵus aperis:

ZAMENHOF, HODIAŬ - de Andrea Chiti-Batelli

Diskutkajero n-ro 3 de UEA

Ĝia tezo estas ke la "interna ideo" de Zamenhof, se aktualigita laŭ la nuntempaj kondiĉoj, fariĝas strebo al Eŭropa Unuiĝo kaj al Esperanto kiel lingvo de Eŭropo.

=====

TIUN ĈI NUMERON DE "EŬROPA BULTENO" NI SENDOS EN PAPERFA FORMO AL ĈIUJ LANDAJ ASOCIOJ DE LA EŬROPA UNIO. La postajn numerojn en paperfa formo ricevos nur la asocioj jam kotizintaj al EEU por 1999. Aliaj asocioj aŭ unuopuloj povos ricevi la paperan eldonon sendante 10 eŭrojn (por 10 numeroj) al Umberto Broccatelli - Via G. Brodolini 10, 00139 Roma, Italio (UEA-konto <umbr-c>).